

ЯҲЕ ТОҒА

ФАХРИЁНА

NATLIB.UZ

**ТОШКЕНТ,
“ИСТИҚЛОЛ” – 2009**

84(57)6-5 ўзб. азаб.

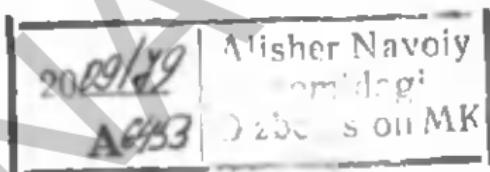
Таниқли шоир Яҳё Тоганинг қатор китоблари чоп этилган, қатор шеърлари аллақачон эл кўнглидан жой олган. “Қўрғончалик камтарин” шоиримизнинг бул жажжи баёзидан ўрин олган сал чапани, сал жайдари, сал ҳазин, сал ҳазил аралаш, сал янги — назм намуналари ҳам мухлисларини хушнуд этади, деган умиддамиз.

10

35-370

181

Муаллиф ушбу тупламнинг чоп этилишида бош-қош бўлган, ҳомийлик қилган барча биродарларига, хусусан: Фазлиддин Низомиддин, Миркомил Султон, Валерий Пановларга чукур миннатдорчиллик билдиради.

ISBN 978-9943-338-63-0

© Яҳё Тора.

© «Истиқлол нашриети», 2009 йил.

ХУМО НИДОСИ

Ҳилпираёттан,
Чирқираёттан,
Чинқираёттан.
Бул ғууруга
Сира қулоқ
Тутмагансан, чоги?!

Нималар деб,
Ҳилпираяпти,
Чинқираяпти,
Чирқираяпти
Қадим юртнинг
Янги байроғи?

Бир қулоқ ос,
Навқирон қасос!

1993

ФАХРИЁНА

(бир вилоят миқёсида)

*Равшан билан Мұхаббатта,
Абдуқаюм билан Мағфиратта ва
вилоятдаги барча жиянларимга
багишлайман.*

— 1 —

Тошкент — она шаҳрим, Ўрдам, Себзорим,
Бўстоноликдан отар саҳарларим бор.
Бўка-ю Бекобод, Янгибозорим,
Чирчик, Келес — деган шаҳарларим бор.

Яйдоқ кездим Зангита-ю Дўрмонда,
Ҳамдард топдим Қибрайдада, Байтқўргонда.
Фазалкент, Олмалиқ, Оҳангаронда,
Паркентда ҳам дўсту дигарларим бор.

— 2 —

Минг шукур-ким, мени этиб қўймас хор,
Юлдуз Кургон деган гузарларим бор.
Дам уролмас “Зангор тепа”¹ мга ағёр,
Шарт бўлса, ёв уйин бузарларим бор.

¹ Тошкент вилоятидаги тарихий тепалик

Мен ҳам уларнинг ҳар корига шайман,
То тирик эканман, алқаб яшайман.
Қурғонча, Мұлкент, Гул, Қизона, Найман¹ —
Қўй сўйиб, дастурхон тузарларим бор.

Жигарларим бошга кутарар, албат,
Сув, десам, тўрт синглим тутади шарбат.
Учта укам бордим алпомишкелбат —
Ушлаган жойини узарларим бор.

Фарзандларим бири биридан ширин,
Дилнозам сақлайди онасин сирин.
Озодбек, Улугбек ва Баҳодирим —
Ҳайт! десам, ҳаммадан ўзарларим бор.

Қўйи-Чирчиқ — юртим, қалдингни тут ғоз,
Парвозларга чоғлан, қанотингни ёз.
Оққўргон, Тўйтепа, Янгийўл, Чиноз —
Менга мадад қўлин чўзарларим бор.

—3—

Ғалат феълим бордир далли, мастона,
Гоҳ ўзим чироқман, ўзим парвона.
Фароғат истасам гоҳо, пинҳона
Қош қоқиб, кўзини сузарларим бор.

¹ Қишлоқлар

Бир гунча очилар, бир япроқ сүлар,
Яхё, пошшо дилинг фуурга түлар.
Шукур-ким, пойига йиқилса бўлар —
“Оқ чангаль”¹ ва “Қора мозор”²ларим бор!

1999

ЖАННАТГА ЙЎЛ

“...Жаннатнинг ҳиди уфуриб
турганлиги боис, болалар уларни
яхши кўришади”.

Ҳожи Анвар қори ваъзларидан

Бобом болаларни яхши кўради.

Болалар бобомни...

Ўрис, карис, ўзбек, қозоқ болалар,
Оқу сарик, қора-куроқ болалар.

Кўш ғилдиракли эшак арава кўча бошида
пайдо бўлиши билан, ёш болаларчувиллашиб уни
ўраб олишарди:

“Бабай, бабай,
Денги давай...”

Фақат битта болакай бобомдан қўшиқ сў-
рарди: — Бабай, битта ашула айтиб беринг.

^{1,2} Қабристонлар

“Бабай” эшагининг бошини бўш кўйиб, оп-поқ, парку соқолини селкиллатганча, хирқироқ овозда хиргойи бошларди:

— Айтаман, айт деганда,
Нени айтаман?
Яратган худойдан бошқа
Нени айтаман...

Болаларга ўғринча мушт ўқталиб “кубанка тоға” ўтиб қоларди:

— Ассалому-алайкум, Тогай оқсоқол.
— Ва-алайкум ассалом ва роҳматуллоҳ...
Кўш гилдиракли “Урал” физиллайди.
Болалар безиллади.

Кейин... болалар бир-бир сакраб тушиб қолаверар... Бобомнинг қўхна араваси эса силкина-силкина мангулик сари кетаверарди.

Эски гилдираклар ғичирлаб, қадим қўшиққа жўр бўларди:

“Айтаман, айт деганда,
Нени айтаман?
Яратган худойдан бошқа
Нени айтаман...”

2004

АСКАР УКАМ

Укаларим Абдугафур, Абдуманноф,
Абдурасул ва уларнинг синфдош,
қуролдош дўстларига бағишилайман.

Қўргончанинг қизлари
Қўйнинга анор солсин.
Билагини буйнинга
Уялиб ул ёр солсин.

Отасидан пинҳона
Сен учун дўппи тиккан,
Кашта терган қўлларда
Ип толсин, игна толсин.

Софинчдан ёна-ёна
Мактуб битган бармоқлар,
Қайтганингда қувончдан
Майин титроқда қолсин.

Ўтиб икки йилинг ҳам,
Кўзойдин айтиб бир кун
Энг сулув қиз онангдан
Ҳадя – суюнчи олсин.

Сен келарда йўлинга
Чиқиб ҳаммадан олдин,
Гўзал қизлар қўйнинга
Олма-ю анор солсин.

1983

ДАДАМ ҲАҚИДА ҚАСИДА

Дадам Умрзок Тоғай ўғлига бағишилов

*Қасида дадам ҳали ҳаётликларида
битеилгап эрди, ўқиб қувонгандилар.
Онам сал ранжиган бұлудылар: “Сал
ошириб юборибсан, даданғ қуаликни
білмайдилар...”*

Онам ҳақ.

*Лекин, энди бул асир ул улуғ зот
ҳақида ХОТИРА бўлиб қолди.*

— 1 —

Кўнгли дарё дадам, бағри сув дадам,
Оппоқ соқоллари бир парқу дадам.
Етмишта чиқдилар онамни алдаб,
Менинг содда дадам, менинг қув дадам.

Дунёни назарга илмаган дадам,
Элига хиёнат қилмаган дадам.
Отасин урушта жўнатиб қўйиб,
Оқ нон нималигин билмаган дадам.

Бугун тўй.
Дадамнинг пешанаси дўнг,
Кувончдан дунёга сифмаса керак...
Ҳали... меҳмонларни кузатганинан сўнг,
Бостирма остида йиғласа керак?!

Бугун тўй.
Келинлар, қизлар хизматда,
Ўғиллар қаторда туришар нордай.
Тўхтасин тогам ҳам мана иззатда.
Янгам ювган яктақ ярқирап қордай.

Туққан бўласини қутламоқ бўлиб,
Ислом бўлам келар кўкраги тўлиб.
Ҳасадмас, ҳавасдан баданга сиғмай
Куда, қудагайлар ўлтирап кулиб.

Фариштадай чоллар бўлишади жам,
Холхўжа бобомиз эгаллар тўрни.
Рамазон акам йўқ, йўқ Омон акам,
Бу икки азизнинг билинар ўрни.

Лекин, фарзандлари қаторда мана,
Шу қоракўзларнинг борига шукур.
Бири той ясаган, э бири тана,
Оғайин кўрсатган оқибат шудир?

Ҳадя тўнлар келар – одми, ярқироқ,
Битта тўн, икки, уч... ўнта... адашдим.
Ҳисобдан адашиб кетдим-у, бироқ,
Барини тўэдиринг, бари ярашсин.

Мол-дунёни кўзга илмаган дадам,
Юртига хиёнат қилмаган дадам.
Қирдан каноп ташиб ўн бир ёшида,
Ёлғон нималитгин билмаган дадам.

Бугун тўй.
Дадамнинг ҳамма иши ўнг,
Кувончдан ўзига сиғмаса керак?!
Ҳали... ҳаммамизни кузаттанин сўнг,
Бирорта дустига йиғласа керак?!

Қалби дарё дадам, бағри сув дадам,
Ув... дадам, кўзида ёши дув дадам...
Юзга ҳам чиқингиз онамни алдаб,
Менинг доно дадам, менинг кув дадам.

Бошингиз чиқмасин тўйдан буёғи,
Саксону тўқсонни мўлжалланг энди.

Онамнинг этагин қўйманг буёғи,
Бугун бир эркалант, чўлжангланг энди.

Бугун кўкка етсин кўнгилларингиз,
Азиз пойингизга поёндиз гуллар.

Сизни тавоғ қылсингиз –
Faфур, Абдуманноф, Абдурасуллар.

Магфират айласин яратган эгам,
Муқаллас бу түйлар Муборак бўлсин.
Муяссар бўлсин-да истаклари ҳам,
Сингилларим, дадам юзларга тўлсин.

Тўй баҳона, авлод бир-бир ёд бўлсин,
Хонадон файзиёб, юрт обод бўлсин.
Аммам, Зикан бовам, Хайри кампир ва...
Тоғай оқсоқолнинг руҳи шод бўлсин.

Ҳавойи хитоблар бир нафас тинсин,
Олқишу қарсаклар авжига минсин.
Кўли дард кўрмасин чапак чалганинг,
Шумқадам ўлимнинг оёғи синсин.

Келинг, қарғамайлик бугун ҳеч кимни,
Ҳеч кимнинг дилига бермайлик озор.
Бугун мен ҳам тўлиб кеттан ичимни
Бу азиз даврага айлайин бозор.

Мен ҳам қошингизда эгай бошимни,
Нисор бўлсин маним сабил жоним-а.
Бир қизим, уч ўғлим, ёстиқдошимни
Сиз бир дуо қилинг, дадажоним-а.

Гул кўтариб, пиёз кўтариб келган,
Азиз меҳмонлар ҳам саломат бўлсин.

Гоҳо тўлиб келган, гоҳ ғариб келган
Бу дунё ҳам бугун аломат бўлсин.

Дунёни назарга илмаган дадам,
Ватанга хиёнат қилмаган дадам.
Дарвозаси доим кўнглидай очик,
Кўрғон нималигин билмаган дадам.

Армонли дунёда беармон бир сиз,
Онам ёнингизда, тегрангизда биз.
Шул хуш дамнинг ҳаққин адо эттали,
“Дилхирож”га битта ташлаб берингиз.

Майли, бирга чиқсин онам ҳам хандон,
Ўзи асррасин-эй қўздан, ёмоннан.
“100”талик қистирсин амаки томон,
“50”талик чиқса тоға томоннан.

Куёвлар, жиянлар урсин-а чаппор,
Белбоғу рўмолча улашсин онам.
Сочқилар сочилсин: – Соч, Абдуғаппор,
Гулта тўлсин бугун ота осто нам.

Меҳмонлар ҳам маҳтал бўлмасин энди,
Бу қуттуғ давра ҳам Сизга мунтазир.
Мана “Дилхирож” ҳам авжига минди,
Бу ўтлиғ нафма ҳам Сизга мунтазир.

Мол-дунёни күзга илмаган дадам,
Онамга хиёнат қилмаган дадам.
Икков одам қилиб саккиз фарзандни,
Армон нималигин билмаган дадам.

Бугун тўй.
Дадамнинг орзулари чўнг,
Орзулари ичга сифмаса керак?!
Ҳали... витри вожиб ўқилганинан сўнг,
Жойнамоз устида йигласа керак?!

Кўнгли дарё дадам, бағри боғ дадам,
Тўйу маъракадан вақти чоғ дадам.
Юздан ҳам ошингиз, ҳаммани алдаб,
Менинг осмон дадам, Тангритоғ дадам!

P.S. Бағри боғ дадам-эй, кўнгли оқ дадам,
Умри қисқа, исми Умрзоқ дадам...

Илоҳим, қабрингизга раҳмат нурлари ёғилиб,
ётган жойларингиз жаннатнинг нурафшон
боғчаларига айлансин.

Алҳамдулillaҳи роббил аъламийн.
ОМИЙН....

ШАКЛБОЗНИНГ ШУБҲАЛИ ШЕЪРИ

— 1 —

Шомнинг ширин шивири ширдек,
Шикаста шаъм — шамс шамшири.
Шаршарами, шоввами, шердек
Шовуллайдур шоирнинг шеъри:

Шаҳаншоҳнинг шону шавкатин
Шаҳодати Шоҳизинадур.
Широқлару шайху шаҳидлар
Шажараси, шаъни шундадур.

Шаҳзодалар шайдои ширкор,
Шумгиянинг ёғоли шодми?
Шармандаи шармисор шаҳар,
Шабистона шаббода шоҳми?

— 2 —

Шошиладур шум шамсиялар,
Шарти шулдир Шуъла ширкатин.
Шом шумқадам, шамол шумхабар,
Шимол шимар Шарқнинг шарбатин.

— 3 —

Шоҳариқнинг шобири шоҳид
Шавқ шукуҳим шарҳлагай шуур.
Шаклланар шахслар, шаксиз,
Шарқираган Шарқимда, шукур!

15.09.90 Шош шаҳри, шанба шоми.

БИР СОАТЛИК ХАЛИФА

(“Актёр ҳаёти” туркумидан)

1. Премъера

Бахтни кўринг, бугун у подшоҳ:
Виқор билан таҳтга ўтириди.
Суянчиқни сийпалаб, ногоҳ,
Бармоғига зирапча кирди.

Асарда йўқ ғалати ҳолат,
Антрақтгача чидади аранг.
Ўтириди-ю таҳтда бир соат,
Қўли қонга бўялди, қаранг.

2. Премъерадан сўнг

Бари жонли, шу баҳонада,
Саҳнага қон тўка кетди у.
Лек, еттунча пардоҳонага,
Дурадгорни сўка кетди у.

01.02.03.¹

¹ Йўқ бу фалокат ё ҳалокат чақирув хизматлари эмас, сана, холос. Санай милодий. Яъни, 2003-йилнинг 1-феврали.

Бошқа шеърлар санасига ҳам жиддийроқ эътибор берилса, деган илинжимиз бор. (Я.Т.)

ДҮСТ ТАБАССУМИ

*Ҳамнишин биродарларим Миркомил Султон ва
Валерий Пановга камтарона бир таъриф*

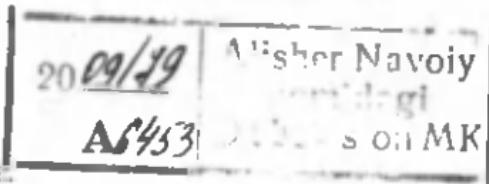
Ёвнинг табассуми залворли келур!
Гарчи, кимдир мени, лоф урар, демиш.
Шоир саховатин тан олган Темур
Ўлимин эшитиб қайғурган эмиш.

Қадим сурат бордур, маълуму машхур¹.
Мағзи ним табассум ичра яширин.
Ул ҳануз қўёшдай таратса-да нур,
Нўноқроқ тарихчи ахтарар сирин.

Намуна келтирай латифадан ҳам:
“Хотиржам бўлинг, ҳой, хуржунда думи,-
Афанди жилмаяр, харидор хуррам...”
Ҳа. Мудом дилпазир дуст табассуми!

Дўстона табассум ҳануз дилкушо,
Ҳануз нархи баланд самимиятнинг.
Саломингта алик олган кадхудо
Қадрига ҳам етгай яхши ниятнинг.

¹ Мона Лиза

Лапанглаб кулади мамнун айиқлар,
Кулади силкитиб фил ҳам хартумин...
Боридан айрилган бир кимса йиглар,
Бироқ, унутмас у дўст табассумин.

Ортидан отилган баҳодир каби
Шоир нажот кутди дусту ёридан.
Фақат бир жоначир инсон сақлади
Уни ёвуздарнинг кирдикоридан.

У хонумонидан мосуво бўлди,
Йўқотди давлат-у шаън-у дилбарин.
Фақат битта инсон ўпкаси тўлди
Ва бир табассум-ла қайтарди барин.

Бу инсоннинг исми Миркомил Султон,
Доим пошшолардай кулиб юради.
У жуда меҳрибон, жуда қадрдон,
Жуда вазмин, аммо, тошқин юраги!

Оҳ, ҳазин дилимда қўпар зилзила,
Унинг бир камини бутлагим келди.
Шу шеър-у дўстона табассум ила,
Бугун мен ҳам уни кутлагим келди:

Ўзи бандам десин қодири ҳозиқ,
Файзиёб уйингиз нурларга тўлсин!
Эй улфатим надим, эй дўсти содик,
Туғилган кунингиз муборак бўлсин!!!

2005

ЖОМСҮЗ ЎРНИДА

Дустим Фазлиддинга

Йўлларинг чароғон
Бўлсин доимо,
Ёринг садоқатли,
Гўзал дилрабо.
Фарзандларинг баҳтиń
Кўргил илоҳо,
Навқирон Фазлиддин —
Бўлажак бобо!

Элни йўлга бошла
Кўтариб машъал,
Дўстлар содиқ қолсин
Сенга ҳар маҳал.
Елкангда порласин
Икки герб — зарҳал,
Генерал Фазлиддин—
Бўлажак маршал!!!

03.06.2006.

ЧАПАНИ ФАЛСАФА

— 1 —

Ота ўз улини...
Бир алдаса, изтироб чекар.
Тафти босилади... икки алдаса.
Уч алдаса... кўникиб кетар.

— 2 —

Ота ўз улини алдайверса, уят бўлади,
Эга ўз қулини алдайверса, кулфат бўлади.
Подшо ўз элинин алдайверса, даҳшат бўлади,
Шоир ўз дилини алдайверса, шоир... ўлади.

— 3 —

Акангни алдама,
Алдама ҳамшира синглингни.
Мехрибон опангни,
Эмчакдош укангни алдама.
Онангни алдама,
Отангни алдама, хўр бўласан.

Ватанинни алдама, кўр бўласан!

1999

ЭСКИ МАҚОЛГА ШҮРРОВИЙ ШАРХ

Қаншарыда қақшади қадоқ,
Омоч яғир бүлди ер тилиб.
Гулга кирди бүйніда “ямоқ”,
Ортда замин қолди “йиртилиб”.

Қозигіга қонларму қусди,
Озуғида оғуми түкис...
Фунажинлар күзини сүзди,
Арқонини узмади ҳұқыз.

1981

МАСТЛИКДАГИ ЖАЙДАРИ НАСАХАТ И (Хазил)

Нафсингга
Күл бўлиб
Сотма орингни.
Майли,
Сил чалароқ
Тўйдир қоринни.

Хаққа
етар эмиш
хакқидан қочган¹,
пул учун
паст кетма,
үлмайсан очдан.

Бир пулга
Айланма
манфаат учун.
“100” та қуй
мана шу
маслаҳат учун.

2008

БАЛИҚЧИ

Тұхтасин тоғамга

Түр торта-торта-торта
Толдингизми, тоғажон?
Сұдан бир дард ортириб
Олдингизми, тоғажон?

Кишу ёз “резин” этик
Ечилмагин оёқни

¹ “кечган”, бұлса керак?!

Бирор кун сандалга ҳам
Солдингизми? тоғажон?

Иш деб, сув кечиб юриб,
Боднинг юрагингизга
Уриб кетганин билмай
Колдингизми, тоғажон?

Етар.
Елкани эзган
Арқон сизданам ортсин.
Бу тўрни энди, тоға,
Балиқ еганлар тортсин!

1984

* * *

Хайру эҳсон
Тилаб турган гадоға
Мен жонимни
Этайинму садоға?...

1991

**МАРГИЛОН. 1983
АСКИЯ ВА КАТТА АШУЛА КҮРИК
ТАНЛОВИ**

(“Үхшатдим...” пайровига “пайраха”)

Баҳорим кузга ўхшайдур,
Йўқ, аямажузга ўхшар.
Шаккарим тузга ўхшайдур,
Новвотим ҳам музга ўхшар.

Чир айланар чархи даввор,
Чиришиш бу кўхна девор.
На қўргон бор, на қўргондор,
Бу уй дала-тузга ўхшар.

Сал қўтириш ва сал тулаган,
На ойтовоқ бу, на лаган?
Ҳайрон боқдим афтина ман:
Бизга ўхшар, бизга ўхшар.

Айтмолмайман, оҳ отини,
Томга тирайман шотини:
Қўшнимнинг чўлоқ хотини
Қизта ўхшар, қизта ўхшар.

Эллиқдан сал ошди ёшим,
Осилиб қолди шўр бошим.
Тарозига қўйсам, тошим
Юзга ўхшар, юзга ўхшар.

1993.

ҚИРҚ ЙИЛЛИК ТАҢҚИБ

*Бирға қирққа чиққан ижодкор
биродарларимга бағишлайман*

1

Эй, яраттан этам,
үзингсан огоҳ,
Би rubорим,
кўриб, билиб турибсан.
Гоҳ мендан сўрашар,
Мен сўрайман гоҳ,
— Сен ўзи кимсан?

2

Ўзига маълумдир
ҳар кимнинг ҳоли.
агар-ки,
арслонсан,
ё вазмин филсан....
Этингни таталар минглаб чумоли –
“Сен ўзи кимсан?”

Бири расминг сўрар,
бири касбингни,
униси чалароқ,
буниси қисман...

На наслингни билдинг
ва на аслингни,
сен ўзи кимсан?

Ҳар ким
ўз дилининг якка қироли.
Гарчи,
сен валийсан,
тengsiz олимсан...
Ёқангдан олади бекнинг қароли,
— Сен ўзи кимсан?

Нимадир йилтираб,
ялтираб кетди.
Кўзларим қамашди,
садафми, десам...
Бир итнинг тишлари
этимга ботди:
“Сен ўзи кимсан?”

Мен бугун
кимсага бермадим салом,
Бугун
Қозини ҳам қилмадим писанд.
Сичқоннинг инидан
учди бир калом:
— Сен ўзи кимсан?

Мен шафқат тилабми,
муруватми ё,

чор-ночор
күлимни узатиб турсам...
Чириллаб,
 chirpirab айланди дунё –
“Сен ўзи кимсан?”

Мен бугун
бошимни бўйнимга осиб,
пурвиқор
дорнинг-да қошига келсам...
Ўзига
кўрмади ул ҳам муносиб:
“Сен ўзи кимсан?”

9

Кўлимда
энг кенжা умидим ўлар,
айт,
Рози бўларсан
мен нима қилсам?
Манглайимта...
тошдай теккандай бўлар
“Сен ўзи кимсан?”

10

Камина
Гадойдан садақа олди.
У

ҳиринглаб чақа узатди,
кулсам.

Тилим...

ганглайимга ёпишиб қолди:
“Сен ўзи кимсан?”

Хўп...

сенга ортиқча таъна қилмай ке,
кеча етим эдинг,
бугун ҳокимсан.

Барибир,

Қоринмас, қадр ғамин е,
Сен ўзи кимсан?

12

Мен бутун
бир сенга қўнглимни ёрдим,
ахир сен,
қирқ йиллик қалин дўстимсан.

Лабингда...

истеҳзо ўйнади,
кўрдим:
“Сен ўзи кимсан?”

13

... Севгим,
сени топдим.

28

Күкрагим, қувон!
Мен сени изласам,
сени соғинсам...
Ортимда...
қарғабми қолди бир жувон,
— ... Сен ўзи кимсан?

14

Үғлим,
Эңг бахтиёр ўн беш ёшингда
недан хомуш,
недан күнгли яримсан?
Ёнғоқ чақмагандир ҳали
б о ш и н г д а
“Сен ўзи кимсан?”

Жон қизим,
шул сўзим ёдингда тургай,
даданг тақдиридан
Шундоғам хурсанд...
ҳали
Тўйларингда чирпирак ургай
“Сен ўзи кимсан?”

16

Тўй бу.
Тўлқин “този” раистга ўхшар,

29

гапирап...
алжирап...
Түйхона тирбанд.
Дүқ урар
кимдир сүз сүраса агар,
— Сен ўзи кимсан?
Бу менинг “тарелкам”
Тошиングни тер, бор...
Нақ каллам кетади,
Сенга сүз берсам...
— Ҳей,
түй эгасидан “суюк” умидвор,
Сен ўзи кимсан?

Гоҳо маству-аласт,
Гоҳо сарҳушман...
ҳамшишам сўкинар,
— ... Мунчалар зилсан?!
Хушҳол
кўзларимга боқади душман:
“Сен ўзи кимсан?”

Рангимдан қон қочди,
муштим қонталаш.
Курбим...
шунга етди,
сўнгги зарбимсан.
Рақибим

арыққа ўқчир жонталаш...
“Сен ўзи кимсан?”

Жон талвасасида
биров қочди:
— Вой...
Бирга ичдик, чоги,
шеригиммисан,
Ё анов беҳушнинг дўстимисан.
— Ҳой...
Сен ўзи кимсан?

21

Мехрим...
шалоладай шовуллаб турсин.
Бутуним...
Эртамсан...
Она ҳалқимсан!
Майли,
тилларингда ловуллаб турсин
“Сен ўзи кимсан?”

Маккам,
Мадинамсан...
Ота маконим...
Оғамсан...
Инимсан...
Она тилимсан!

31

Хонумоним маним,
Жону жаҳоним –
“Сен ўзи кимсан?”

23

Ким билсин,
бу, балки, сўнгги шеъримдир,
Эҳтимол...
ўзим ҳам қаламдай синсам...
Беписанд
Писанда айлади кимдир:
– Сен ўзи кимсан?

Узилгандай бўлар ичимда недир...
Ичимдаги “недир”,
сен нега жимсан?
Э...
Ўша “недир”ни
бўрига едир,
Сен ўзи кимсан?

37

Ёшларимни артди,
ўзи...
кўзи нам,
учсам қанот бўлди,
йиқилсам малҳам...

32

Ха...

ха, сўрамади биргина онам:
“Сен ўзи кимсан?”

38

Юрагим...

Юрагим бўлади тақсим.
Кирқча бирга чиқдик,
онча тақсим – сан!
Кўзга чил-чил бўлар,
Саксонта аксим...
Сен ўзи кимсан?

Бир оташ

Бағримни ўртади чунон,
Мен ахир...
Мен ахир,
қанийди билсам?
Мен ўзим ҳалакман
қирқ йилдан бўён:
“Сен ўзи кимсан?”

40

Кўнгил...

Пойтагида ястанган мангу
Нечук аждаҳосан,
Нечук тилимсан?

33

Мен кимдан сўрай:
— М Е Н...
Ў З И...
К И М М А Н - У...
С Е Н...
Ў З И...
К И М С А Н???

1997

ДАРД

Улкан кўкрагида одамнинг
Кичкина дарди бўлсин.
Жуда-а бўлмаганида
Отнинг калласидай.

Шу “калла” бир куни
Улкан кўшиқ бўлсин,
Жуда-а бўлмаганида
Онанинг алласидай.

1983

СУВЧИ

Унга раҳмат айтиб ўтирма,
Беҳуда бир шеър билан мақтаб...
Бир пиёла чой бергил унга,
Бир ёстиқقا етгулик пахта.

Күшиқ қүйиб бергин, эшитсин
Комиљконнинг "Дугоҳ"ларини.
Сўнг ёнига чўккин-да секин,
Уқалаб қўй оёқларини.

1984

ИККИ ҚИЗ

Бахт ва қайғу –
Икки сулув қиз,
Икки ҳурилиқо.

Бири итдай садоқатли,
Бири бевафо.

1982

НЕ ТИЛАЙ?

Осмонга устун тилайму,
Шоҳга адолатму тилай?

Ошпичноқча қин тилайму,
Кулга шафоатму тилай?

Ҳовузга тилайму қолқоқ,
Бойга муруватму тилай?

Кўрпага енг тилайму, ё
Йўқсилга давлатму тилай?..

1981

ИНСОННИНГ КЎНГЛИ

Карвонсарой эмас,
Кўналға эмас,
Қизил майдон эмас
Инсоннинг кўнгли.

Босқинни бас қилинг,
Топтамакни тўхтатинг энди,
Ўзбекистон эмас
Инсоннинг кўнгли.

1987

КУЭГИ ТУШ

Гулим,
Бугун сизни туш кўрдим,
Сал фаромуш,
Сал хомуш кўрдим.
Қошингизда тўртта полапон,
Бошингизда сақоқуш кўрдим.

—Бахт қушими? — дедим.
Кулдингиз.

Сувга бир тош тушгандай эди.
Чайқалгандай бўлди ул денгиз,
Кўзларингиз нимадир деди.

— Тушунмадим.
Бир синиқ кулгу
Лабингизда куртак боғлади.
Менинг кузим, баҳорим шул-ку,
Шовуллади кунгил боғлари.

(Дарахтлар “оҳ” тортиб юборди,
Дув тўкилди хотиралар, оҳ...
Ҳар япроқ — бир юракнинг дарди,
Ҳар дил шундан сувлар ичар гоҳ).

Севгимизнинг ёлғиз гувоҳи —
Тераклар жим шовуллайверди.
Хаёлингиз кетди улоқиб,
Янофингиз ловуллайверди.

(Сувга боқиб, эсингиздами,
Туш айтардик биз шоша-пиша...
Бугун бошда дунёниг ғами
Ва оила отлиғ андиша).

Йил санайди қайдадир какку,
Биз турибмиз лол-у паришон.
Орамиздан оқиб шунча сув,
Дийдорлашди висол ва ҳижрон.

Күш юракда йиғлайды сурнай
Дүстү-душман бағрини ёқиб —
Ул тераклар кесилмагандай,
Кетмагандай ул сувлар оқиб.

2002

АВТОПОРТРЕТ

Жаҳлим бор, шиддатим йўқ,
Ақлим бор, давлатим йўқ.
Қаҳрим бор, қудратим йўқ,
Мехрим бор, ғайратим йўқ.

АВТОПАРОДИЯ

Устунимнинг пути йўқ,
Чойнагимнинг бути йўқ.
Сигиримнинг сути йўқ,
Ҳамёнимнинг қути йўқ.

Хўроzlарим уқувсиз,
Товуқларим тухумсиз.
Болаларим боқувсиз,
Шеърларим ҳам ёқимсиз.

1987

МУНДАРИЖА

Хумо нидоси	3
Фахриёна	4
Жаннатта йўл	6
Аскар укам	8
Дадам ҳақида қасида	9
Шаклбознинг шубҳали шеъри	15
Бир соатлик халифа	16
Дўст табассуми	17
Жомсўз ўрнида	19
Чапани фалсафа	20
Эски мақолга шўйровий шарҳ	21
Мастлиқдаги жайдари насиҳат	21
Балиқчи	22
Хайру-эҳсон	23
Марғилон.1983	24
Қирқ йиллик таъқиб	25
Дард	34
Икки қиз	34
Сувчи	35
Не тилай	35
Инсоннинг кўнгли	36
Кузги туш	36
Автопортрет	38
Автопародия	38

ЯХЁ ТОФА

ФАХРИЁНА

Мұхаррир *A. Суянов*
Мусаввир *A. Аллаева*
Саҳифаловчи *C. Пұлатов*

Босишига рухсат этилди 11.06.2009 й. Бичими 60×84 $\frac{1}{16}$.
Босма табоги 2,5. Адади 100 нұсқа.

«Истиқлол нашриёти». Тошкент ш., Навоий күчаси, 30.
ХТ «Раззоков О.Д.» босмахонасида чол этилди. Навоий
күчаси, 30. Буюртма № 229.